

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

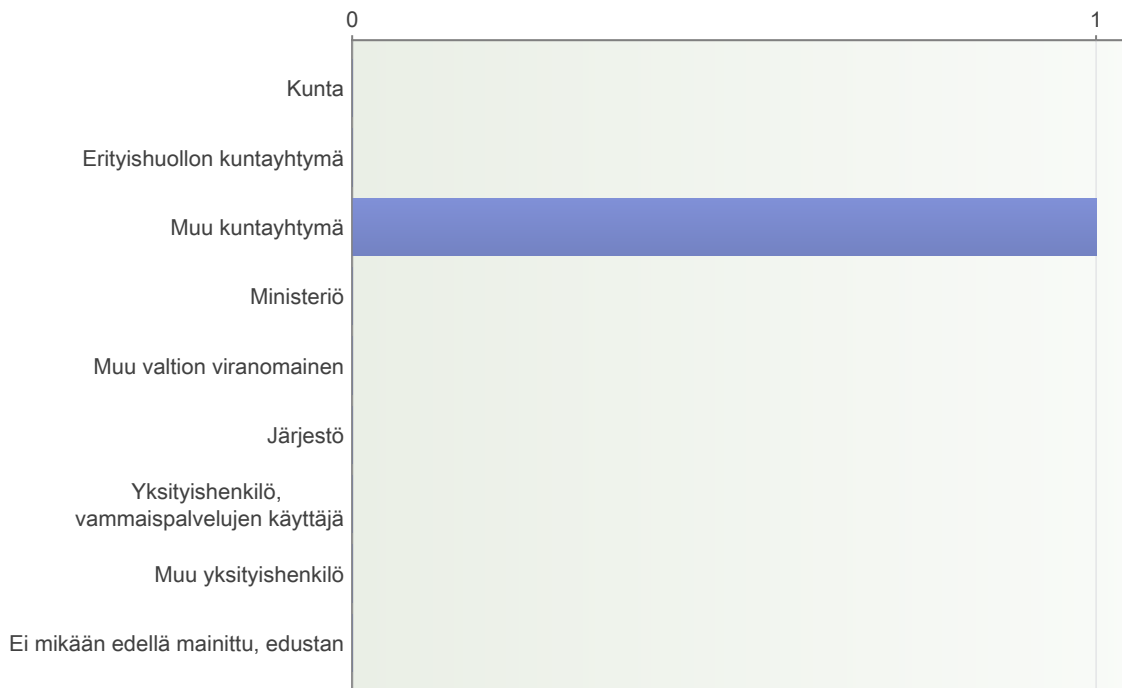
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Riitta	Hakoma	riitta.hakoma@eksote.fi	Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri	Vammaispalvelut

2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Tavoitteet ovat hyvät. Lasten palveluissa tulee huomioida varhaisessa vaiheessa annettavat oikeanlaiset palvelut. Laissa nostetaan ihminen ja hänen tarpeensa keskiöön. Laissa panostettu palvelujen kehittämiseen. Eri vammaryhmät samanarvoisessa asemassa. Lähtökohta tarveperusteinen.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

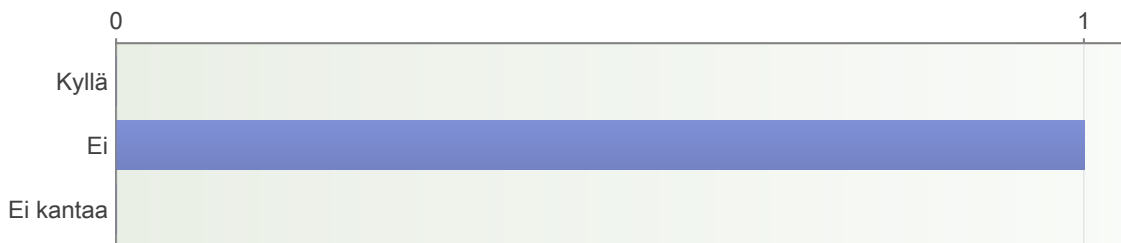
Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

Onko rajaus selkeä?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajaus tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Rajaus ei käytännön soveltamisen kannalta selkeä. Voi tuottaa juridista ristiriitaa subjektiivisiin ja sosiaalihuoltolain mukaisiin oikeuksiin ja palveluihin nähden. Koko lain suhde asiakasmaksulakiin.

9. 8. Arvioikaa momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

Vastaajien määrä: 1

10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

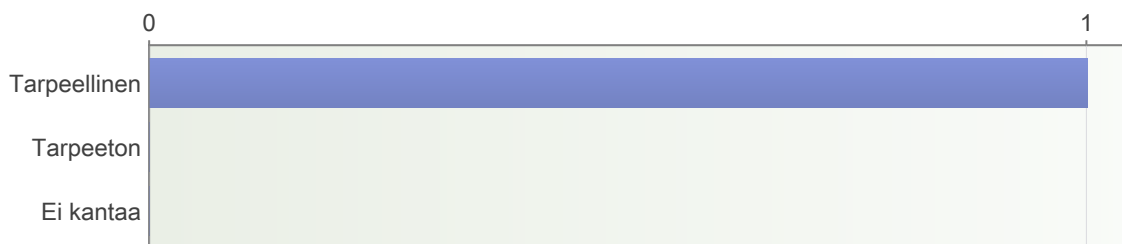
11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoja ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- On hyvä, että laissa korostetaan lapsen ja nuoren asemaa. Tulee kuitenkin huolehtia siitä, että peruspalveluissa (shl) on tarpeellinen osaaminen mm. erilaisiin kommunikaatiokeinoihin.

14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä.

Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihuoltolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Oma työntekijä tulisi perustella tarkemmin ja sosiaalihuoltolain kyseisiä viittauksia tulee avata. On hyvä, että yksi suunnitelma kattaa asiakkaan kaikki palvelut. Yhteisen työn kehittäminen nousee keskiöön. Tähän kiinnitettävä huomiota mm. koulutuksellisesti. Erittäin tärkeä pykälä lain toteutumisen kannalta. Tämä on perusta. Suomen- ja ruotsinkielisten asema tarkistettava samanlaiseksi -> viitataan lain käännökseen esim. omatyöntekijä, ruotsinkielisessä käännöksessä yhteyshenkilö eli sisällöt erit.

19. 12. Arvioi seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Yhteensä	4	0	0	4	1

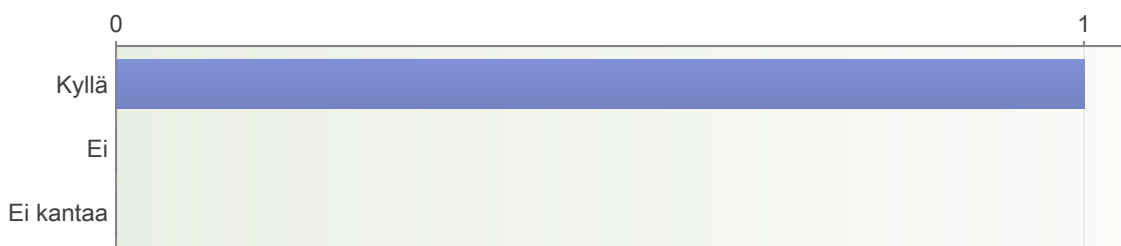
20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Perhekohtainen päätös on uusi asia, haastaa palvelutarpeen arviointia (osaaminen peruspalveluissa ja yhteisen työn korostuminen), kokonaisvaltaisen asiakassuunnitelman tekemiseen. On hyvä, että samasta asiasta ei säädellä useassa laissa, vaan sääntely on jo ensisijaisessa laissa.
Olisiko hyvä, jos momentin 4 asiat (lapset) olisivat omana pykälänään?

21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädettyjä muita erityispalveluja?

Vastaajien määrä: 1

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Vastaajien määrä: 1

23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Uusi ja tärkeä osa asiakkaan palvelukokonaisuutta. Tuo koulutushaasteita (sosiaalipedagoginen ohjaus). Haastaa resurssit, sos.työntekijöiden ammattitaidon ja moniammatillisen työskentelyn uutena palveluna. Tulevan maakunnan liikelaitoksen tulee miettiä, kuinka tämä todellisesti toteutuu asiakkaan elämässä. Subjekttiivinen oikeus -> kustannusvaikutukset (viittaus laskelmaan lain tuomista säästöistä ei tunnu uskottavalta. pitkällä juoksulla voi tuoda muutosta kuljetuspalveluun + henkilökohtaiseen apuun, mutta tuo uusia veloitteita). Pykälässä voitaisiin tuoda voimakkaammin esiin suuria kognitiivisia vaikeuksia omaavan henkilön asema, samoin kuin myös haasteellisesti käyttäytyvän henkilön asema suhteessa valmennukseen ja tukeen.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Hyvä, että palvelua ei määritellä palvelun antamispaikan suhteen. Osallisuus ja yhdenvertaisuus nousevat hyvin esiin. Olisi tarpeen korostaa sitä, että henkilökohtainen apu on henkilön itsensä määrittelemää ja hänen tavoitteisiinsa vastaavaa. Voimavararajauksen suhteen esiin nousee, miten turvataan niiden henkilöiden yhteiskuntaan osallistuminen ja yksilöllinen toiminta/harrastus tms. mikäli voimavararajaus jää pykälään? Tuntimäärä tulee olla tarpeeseen perustuva.

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

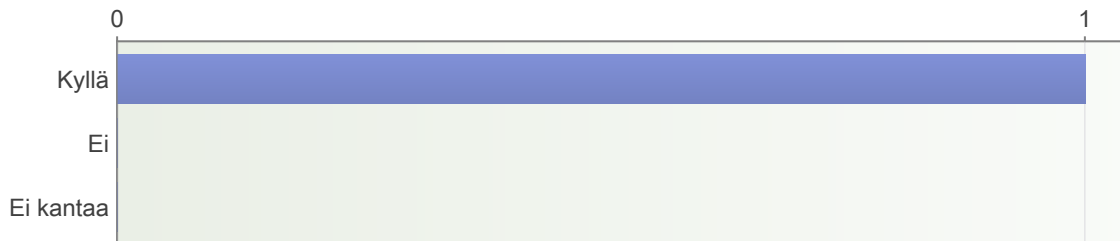
27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Voisiko pykälään lisätä neljännen toteuttamistavan, joka olisi henkilökohtainen budjetointi.

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

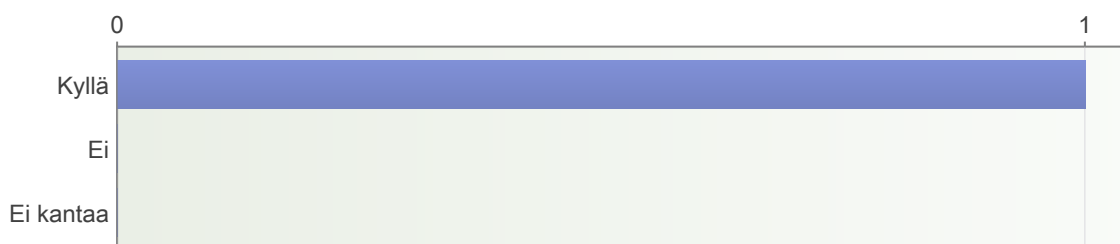
29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Erityisesti kiinnitettävä huomiota siihen, ymmärtääkö asiakas työnantajavelvollisuudet. Tässä ammattilaisen vastuu korostuu, samoin kuin vaihtoehtoisten kommunikaatiotapojen osaaminen. Tämä ymmärtämisen edellytys tulisi näkyä pykälässä selkeämmin.

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

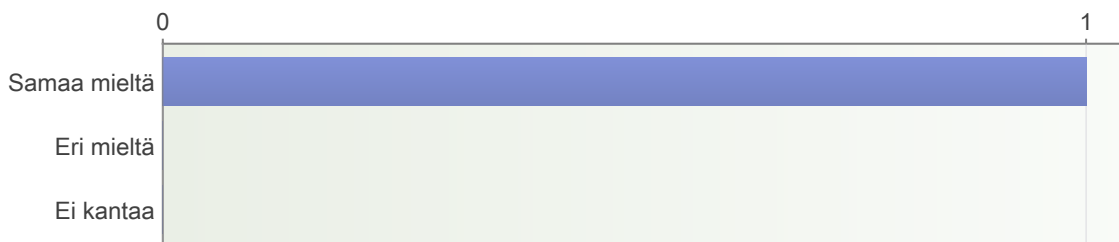
31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Terminologia selvennettävä suhteessa ryhmäasumiseen. Tämä vaatii kuitenkin uusien palvelumallien kehittämistä, mm. omassa asunnossa asumiseen perustuvat hajautetun asumisen erilaiset ratkaisut. Asumisen tuen ja palvelujen kokonaisuus turvattava ja taattava riittävät kotiin annettavat integroidut palvelut.

32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena palveluna.

Vastaajien määrä: 1

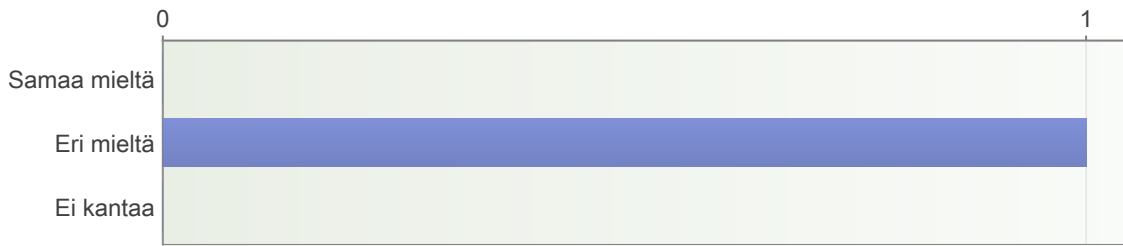
33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Vastaajien määrä: 1

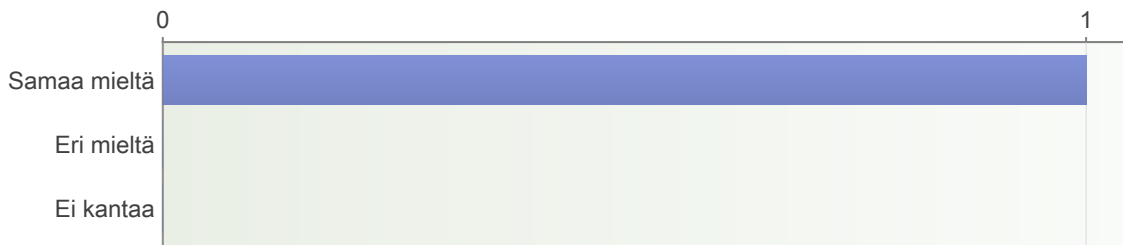
34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Vastaajien määrä: 1

35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Vastaajien määrä: 1

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Vastaajien määrä: 1

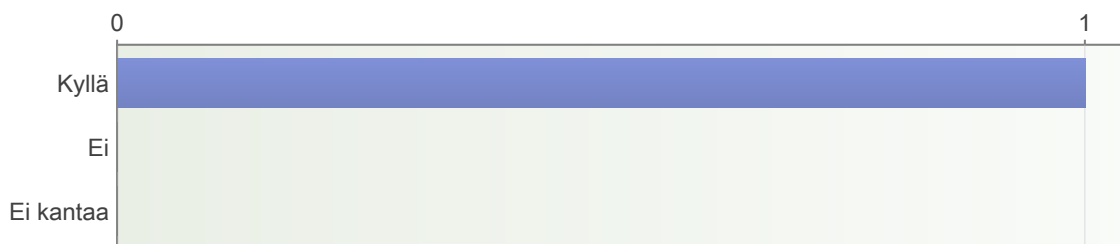
37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Vastaajien määrä: 1

- Ryhmäkokona 7 erityislasta ryhmässä on liikaa, maksimi 4-5 lasta. Täytyy olla säädelty selkeästi siitä, että lastensuojelulain säädökset koskevat ko. suojelun tarpeessa olevia lapsia. Vammaisuus ei välttämättä tuo lastensuojelun tarvetta. Jos lastensuojelun tarvetta ei ole, ei myöskään huostaanottoa tarvita edes avohuollon sijoituksena. Laissa tulee näkyä, että perhehoito on ensisijainen ratkaisu. Lastensuojelun periaatteet ovat hyvät, mutta sääätely tulee olla selkeää suhteessa vammaisuudesta johtuva sijoitustarve tai lastensuojelun tarpeesta johtuva sijoitustarve.

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Hyvä, että pykälä koskee myös asumisyksiköitä.

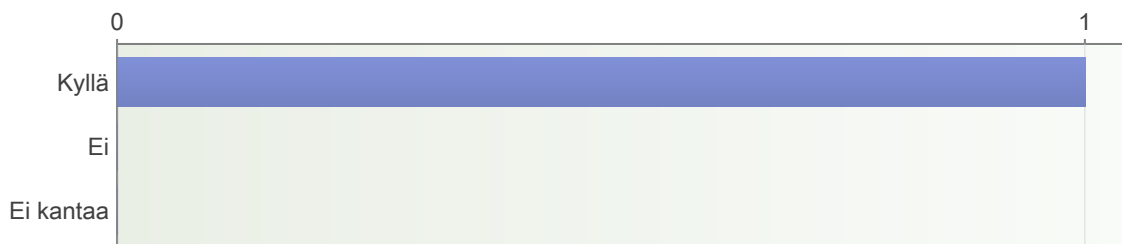
40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Vastaajien määrä: 1

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Vastaajien määrä: 1

42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Suppeasti esitetty. Perusteluissa asia on avattu, mutta sitä tulee avata lisää myös lakipykälään.

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

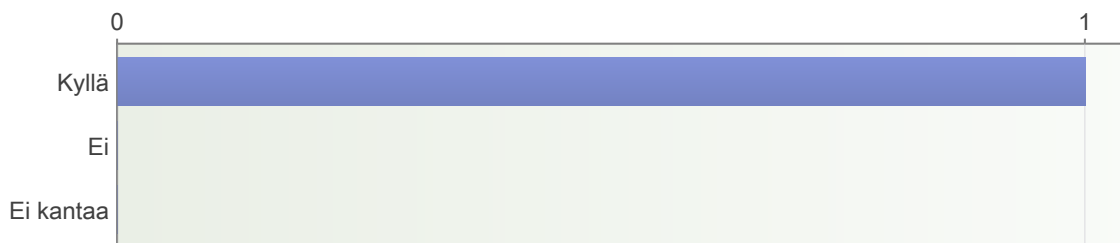
44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Tarpeellinen pykälä ja toiminnan määrä ja laatu tulee kytkeä laajaan palvelutarpeen arvioon.

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Toteutustapana tulee huomioida myös henkilökohtainen budjetointi.

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Miten rajautuu toimeentulotukeen?

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Vastaajien määrä: 1

- Miksi potilasvakuutuslaki on pudotettu pois pykälän 26 sisällöstä?

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys on hyvä, koska kaikki vammaryhmät ovat samalla "viivalla" ja perustuu todelliseen toimintakykyyn diagnoosien sijasta. Lain toimeenpanovaiheessa korostettava laaja- ja monialaista palvelutarpeen arviota. Tärkeää korostaa lisäksi toimeenpanovaiheessa myös sosiaalihuoltolain toimeenpanoa sen hengen mukaisesti sekä tarkistaa valtakunnallisesti shl:n toimeenpanon tilanne. Esitetty laki täydentää voimassa olevaa hyvää sosiaalihuoltolakia. Laista puuttuu psykososiaalisen kuntoutuksen näkökulma lakiin kirjoitettuna. Pykälän 3 kohtaan 5 tulee lisätä osallisuus. Lisäksi ko. pykälän kohta 1 -> terminologia tulee avata/ hoito, hoiva, huolenpito.